

SVENSK DJUR- SJUKVÅRD

Branschrapport **2021**

Det är
skillnad på att
ha ansvar och
att ta ansvar
– djurskyddet i fara

En utredning som kan göra verklig skillnad

SVENSK DJURSJUKVÅRD företräder 171 företag med 247 kliniker och djursjukhus, som sammanlagt har mer än 4 500 anställda. Vårt mål är friska djur och hög kvalitet inom djursjukvården. Vi arbetar målmedvetet för att våra medlemsföretag ska få bästa möjliga förutsättningar att driva företag samt att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service. Vi verkar också för branschens långsiktiga utveckling och företräder medlemmarna i kontakten med myndigheter och beslutsfattare.

SVENSK DJURSJUKVÅRD presenterar härmed sin branschrapport för 2021. Här redogörs för uppdaterad statistik samt nyckeltal för medlemsföretagen och för branschen som helhet. Vi redovisar en ny enkät som skickats ut till medlemsföretagen och presenterar även prisutvecklingen i rapporten. Vår förhoppning är att rapporten ska vara till nytta för såväl medlemsföretag, myndigheter och media som en bredare allmänhet.

UNDER 2021 HAR VI UPPLEVTT ett fortsatt högt tryck på klinikerna och djursjukhusen, med fler djur och djurägare som ställer högre krav. Det har varit extra utmanande med den höga sjukfrånvaro som pandemin medfört. Vi behöver bli fler som jobbar inom branschen och kommer fortsätta vårt arbete tillsammans med SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet, och fackförbunden för att skapa en bransch som man vill jobba inom.

MÅNGA MENAR ATT svensk djursjukvård är dyr, men jag håller inte med. Den svenska djursjukvården håller väldigt hög vårdkvalitet - och vårdkvalitet kostar. För att göra en jämförelse; ett besök med min hund på en djurklinik i närheten av där jag bor kostar 995 kr.

Ett tandläkarbesök för mig själv kostar 1 250 kr och ett läkarbesök 2 250 kr (om man lägger till moms och den faktiska kostnaden). Jag önskar se den politiker som kan motivera varför ett besök till djursjukvården ska beläggas med 25 procents moms, men ett besök till en djurpark endast med 6 procent!

DEN UTREDNING SOM tillsattes under 2021 går i mål kommande höst. Den är angelägen och välkomnades av alla aktörer inom djursjukvården. Tillsynsfrågorna som ingår i utredningens direktiv är nog så viktiga, men jag hoppas framförallt på att man föreslår en pragmatisk lösning på behandlingsförbudets undantagsregler, och att man i översynen av regleringen av statens åtagande kring veterinära tjänster och inriktningen för distriktsveterinärverksamheten landar i att det kostar att bedriva akutdjursjukvård dygnet runt i hela landet - även för privata företag - och att de statliga bidrag som finns för denna verksamhet även kommer de privata aktörerna tillgodo. Det kostar att ta ansvar för djurskyddet, oavsett vilken aktör som gör det.

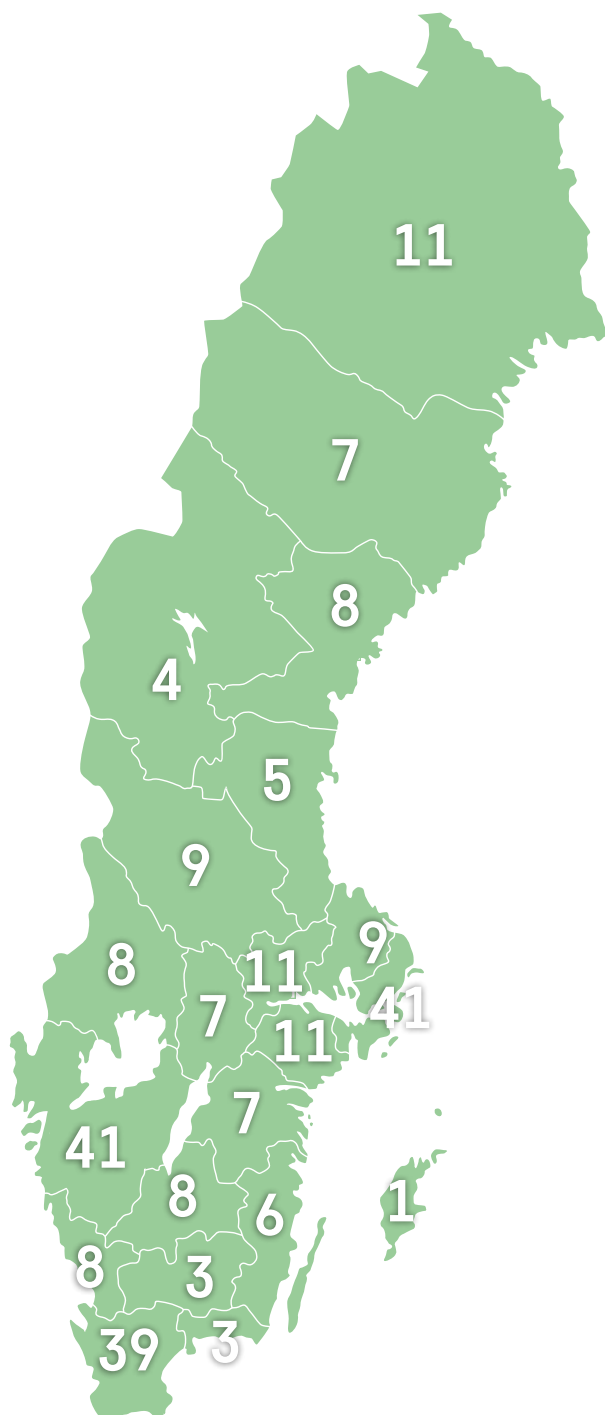
SLU BESITTER KOMPETENSEN att utbilda veterinärer och djursjukskötare av mycket hög kvalitet, men trots ett stort intresse att utbilda sig är vi helt beroende av att rekrytera utomlands. Detta hoppas jag att vi ser början på slutet av i och med SLU:s efterlängtade utvidgning av utbildningsprogrammen!

JOHAN WIKLUND
Ordförande Svensk Djursjukvård

- **Branschverksamheten** inom Gröna arbetsgivare bedrivs i sektionen Svensk Djursjukvård
- **Svensk Djursjukvård** består av 171 företag med 247 kliniker, som sammanlagt har mer än 4 500 anställda
- **Under 2021 omsatte** medlemsföretagen drygt 4,1 miljarder kronor¹
- **Under 2021 hade** medlemsföretagen 1,45 miljoner patientbesök²
- **Djursjukvården i Sverige** fortsätter att utvecklas och framtidsutsikterna är ljusa. I vår medlemsenkät angav 97 procent att de tyckte att framtidsutsikterna för branschen var positiva till mycket positiva.

Geografisk spridning

Här finns Svensk Djursjukvårds medlemsföretag

Norrbottens län	11
Västerbottens län	7
Jämtlands län	4
Västernorrlands län	8
Dalarnas län	9
Gävleborgs län	5
Värmlands län	8
Örebro län	7
Västmanlands län	11
Uppsala län	9
Västra Götalands län	41
Stockholms län	41
Södermanlands län	11
Östergötlands län	7
Jönköpings län	8
Hallands län	8
Gotlands län	1
Kronobergs län	3
Kalmar län	6
Blekinge län	3
Skåne län	39
TOTALT	247

Gröna arbetsgivare består av fem sektioner där Svensk Djursjukvård är en. Övriga sektioner är: skog, lantbruk, golf och trädgårdsanläggning.

GRÖNA ARBETSGIVARE är den arbetsgivarorganisation som företräder arbetsgivare inom djursjukvård, jordbruk, skogsbruk, trädgårdsodling, trädgårdsanläggning och golf samt därtill angränsande verksamheter.

GRÖNA ARBETSGIVARES förhandlare, arbetsrättsjurister, försäkringsrådgivare och arbetsmiljöexperter hjälper medlemsföretagen i alla frågor som rör arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter. Förbundet företräder medlemmarna i kontakten med arbetstagarorganisationer, myndigheter och beslutsfattare.

Som medlem i Gröna arbetsgivare har man alltid någon att vända sig till i personal- och arbetsgivarfrågor. Förhandlarna är experter på arbetsrätt, känner motparterna och kan branschen.

FÖR MEDLEMMAR INOM sektionen Svensk Djursjukvård arbetar förbundet också med branschfrågor för branschens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Målet är att medlemsföretagen ska få bästa möjliga förutsättningar att driva sina företag och att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service i mötet med djursjukvården.

Det är skillnad på att ha ansvar och att ta ansvar

JAG HADE HOPPATS kunna inleda årets krönika om något annat än pandemin, men dessvärre har den haft stor påverkan på verksamheterna även under det gångna året. Personalförbruket har varit högre än någonsin, inte bara på grund av sjuk personal, utan också som följd av karantänsregler och lång väntan på provsvar vid förkylningssymtom. Detta innebar inte minst en sommar med begränsade öppettider och stängningar i en omfattning som inte varit aktuell tidigare. Akuta fall prioriterades, och allt som kunde planeras och skjutas på framtiden gjorde det. Vi såg alltså minskade öppettider, samtidigt som antalet husdjur fortsatte öka även under 2021.

VI HAR UNDER MÅNGA år lyft fram vår oro för att bristen på personal på sikt skulle resultera i en fara för djurskyddet, både till politiker och opinionsbildare, och sent – alldeles för sent – omsider, när maj övergick i juni, kallade dåvarande landsbygdsminister Jennie Nilsson branschens företrädare till ett möte om den akuta situationen. Vid sittande möte meddelade hon att en utredning skulle tillsättas, och någon egentlig diskussion om den kris som stod för dörren blev det inte. Det blev de allt färre dygnetruntöppna djursjukhusen som tillsammans med Distriktsveterinärerna fick ”laga

efter läge” och efter bästa förmåga upprätthålla djurskyddet under sommaren 2021. Tack och lov gick sommaren okej, utan större kriser, men detta var tack vare att verksamheterna och medarbetarna ställde om och prioriterade akuta fall.

DE PRIVATA DJURSJUKHUSEN och klinikerna runt om i Sverige tar ett stort ansvar för djurskyddet. Detta trots att det av regeringen uttalade ansvaret för djurskyddet faktiskt ligger på de offentligfinansierade Distriktsveterinärernas bord. Trots detta finns förväntningar på att privata djursjukhus ”ska” ha öppet dygnet runt, eftersom man ”alltid haft det”. Men vi befinner oss i ett annat läge nu – både privata och offentliga aktörer. Kompetensbristen är överhängande och det finns helt enkelt inte vikarier att ta in vid sommarsemesterar och liknande. Kollektivavtal och andra arbetsrättsliga regler styr övertid, veckovila och rätt till semesterledighet och måste följas. Det finns ingen klinik eller djursjukhus som reducerar sina arbetstider för att man vill det. Det finns ingen vinning, varken ekonomisk eller för djuren, i att hålla sin mottagning stängd. De privata verksamheterna tar kort och gott ett jättestort ansvar för djurskyddet, men faktum kvarstår – det är skillnad på att ha ansvar och att ta ansvar.

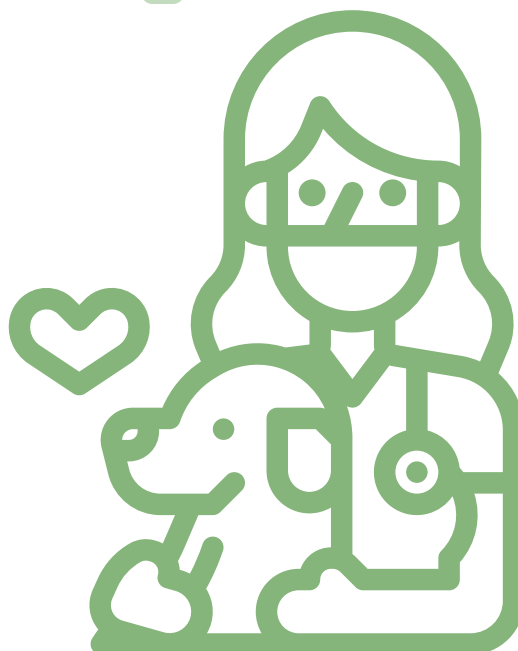
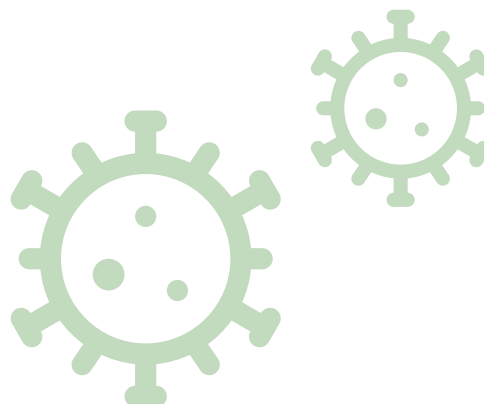
RIKSREVISIONEN SLÄPpte i mars 2021 en rapport om deras granskning av Jordbruksverkets arbete, i vilken de konstaterade att det finns stora brister i hur staten säkerställer veterinär service, och att Jordbruksverket inte säkerställer att konkurrensen sker på likartade villkor. Detta har företrädare för Svensk Djursjukvård påtalat under lång tid och vi välkomnade därför denna rapport.

DEN UTREDNING SOM alltså tillsattes efter vårt möte med ministern, ”En hållbar och långsiktigt välfungerande hälso- och sjukvård för djur” startade i juli 2021, och ska presentera sitt slutbetänkande den 3 oktober 2022. I utredningens direktiv ingår bl a en översyn av regleringen av statens åtagande kring veterinära tjänster och inriktningen för distriktsveterinärverksamheten.

DET ÄR VIKTIGT ATT DET framgent säkerställs att de statliga bidrag som finns för aktörer som erbjuder akutdjursjukvård dygnet runt kommer samtliga aktörer tillgodo – oavsett om de är privata eller offentliga.

EMMA TERANDER
Branschansvarig
Svensk Djursjukvård

Dimensionering efter arbetsmarknadens behov

SVENSK DJURSJUKVÅRD måste, både på kort sikt och lång sikt, kunna anställa kompetenta djurvårdare och välkomnar en förändring av gymnasieskolans och vuxenutbildningens planering och dimensionering. Ett fungerande utbildningssystem, liksom ett relevant utbildningsutbud som matchar näringslivets behov, är helt avgörande för vår kompetensförsörjning och den höga efterfrågan på välutbildad personal som finns inom branschen.

SVENSK DJURSJUKVÅRD anser att matchningen på arbetsmarknaden idag är bristfällig och att kvaliteten på utbildningarna inte alltid är tillfredsställande. Inriktningen djurvård på gymnasiet har ett högt söktryck, men vi anser att utbildningarna i högre grad än idag måste balanseras och dimensioneras för att möta vårt specifika behov. Vi ser idag en otydlighet med att många skolor endast erbjuder elever att läsa till nivå 1 medan djursjukvården och andra branscher efterfrågar elever som åtminstone läst till nivå 2.

En ökad kvalitetsgranskning, analys av utbud och efterfrågan på utbildningar samt bättre samarbete mellan kommuner, enskilda huvudmän, näringsliv och skolor skulle förbättra våra medlemsföretags möjlighet att ta emot elever för APL (praktik) och i slutändan förbättra kompetensförsörjningen.

EN FÖRUTSÄTTNING ANSER Svensk Djursjukvård därför vara att samtliga yrkesutbildningar erbjuder grundläggande behörighet som utökat program, men med möjlighet för de elever som så önskar att välja bort dessa. Inom djursjukvården är det viktigt att våra elever kan ta tillvara den praktiska erfarenhet de får inom naturbruksprogrammet. Tillsammans med en grundläggande behörighet är det en förutsättning för elevernas möjlighet till livslångt lärande på företagen och vidare i utbildningssystemet, inom djursjukvården, främst inom SLU. Svensk Djursjukvård hoppas därför att vi framledes ser en förändring i utbildningssystemet där man tar hänsyn till arbetsmarknadens behov, i högre grad än vad man gör idag.

Behandlingsförbudet

DE FÖR NUVARANDE gällande undantag från behandlingsförbudet för djurvårdare på nivå 2 och 3 upphör att gälla den 31 december 2023. Ett datum som snabbt närmar sig. Svensk Djursjukvård har under året som gått ånyo uppvakttat Jordbruksverket i frågan. Bristen på djursjukskötare har inte blivit mindre under de år undantagen gällt, utan tvärtom, och branschen är långt ifrån i balans, kompetensförsörjningsmässigt.

JORDBRUKSVERKET DELTOG under hösten i Svensk Djursjukvårds medlemsmöte och presenterade då fem olika förslag på hur man skulle kunna gå vidare i frågan om undantagsreglerna, och skickade

därefter ut samma förslag på ett slags remiss till branschens aktörer med sista svarsdag 20 december. En lösning kommer med största sannolikhet dröja till den statliga utredningen ”En hållbar och långsiktigt välfungerande hälso- och sjukvård för djur” är klar, dvs oktober 2022.

DET ÄR ANGELÄGET att det fattas ett klokt beslut om framtiden för djurvårdare på nivå 2 och 3 om det ska vara möjligt att bedriva verksamhet inom svensk djursjukvård. Ett borttagande av nuvarande regler helt och hållet skulle få allvarliga konsekvenser för hela branschen.

Det finns bestämmelser som begränsar vad man får göra när man tillhör gruppen övrig personal (exv. djurvårdare). Detta kallas för behandlingsförbudet och innebär att man inte får utföra vissa behandlingar som att:

- **UTFÖRA OPERATIVA** ingrepp eller ge injektioner
- **UTFÖRA BEHANDLINGAR** som kan orsaka ett lidande som inte kan anses obetydligt
- **BEHANDLA DJUR** som har fått lugnande medel, är sövda eller är lokalbedövade genom injektion
- **BEHANDLA DJUR** som kan misstänkas ha en epizooti eller en zoonos

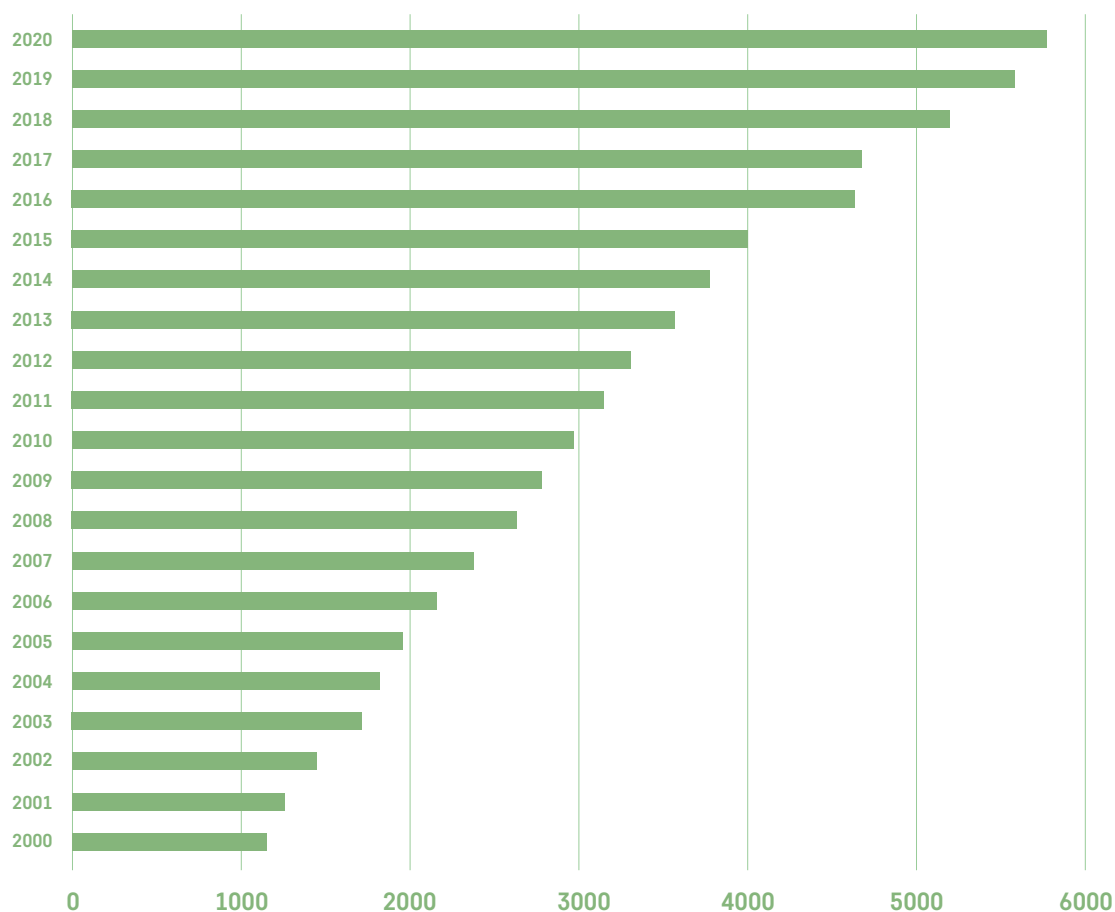

I det här avsnittet av branschrapporten har vi använt de senaste siffrorna som finns att tillgå hos SCB för respektive avsnitt om inte annat anges.

Företag i branschen

Antalet anställda i branschen har mångdubblats sedan år 2000 och branschen fortsätter att öka.

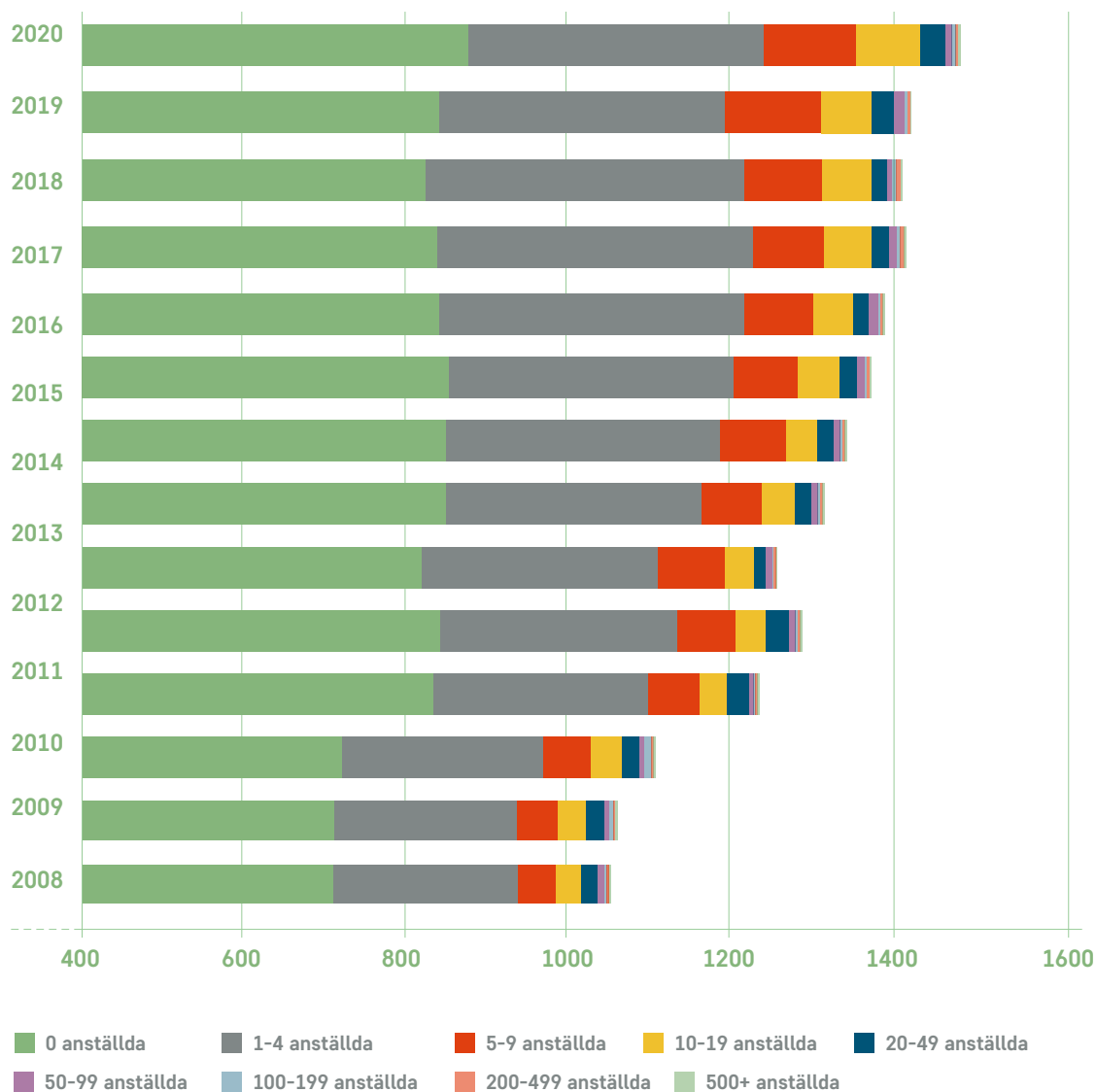
Antalet anställda inom djursjukvårdsbranschen i Sverige

Källa: SCB, 2022

KOMMENTAR: Antalet anställda fortsätter att öka och branschen fortsätter att växa vilket ställer krav på kvalitet och kontinuerlig kompetensförsörjning, på alla nivåer. Trots att antalet anställda ökar, är det fortsatt stor brist på vissa kompetenser. Det är viktigt att företagen har rätt person och kompetens på rätt position. Statistiken och den rådande bristen får oss att fundera över vilka kompetenser det är som står för ökningen.

Företagens storleksfördelning

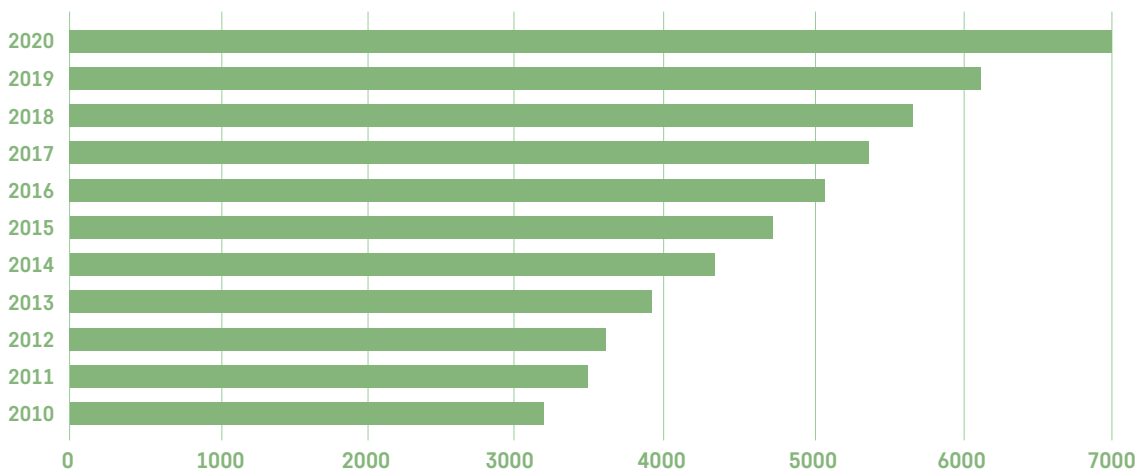

Källa: SCB, 2022

KOMMENTAR: Vi ser en ökning av mindre företag med noll eller få anställda. En tolkning av resultaten är att det handlar om veterinärer som startar enmansföretag som de bedriver konsulttjänster i, t ex inom ramen för de digitala tjänster som erbjuds i allt större omfattning.

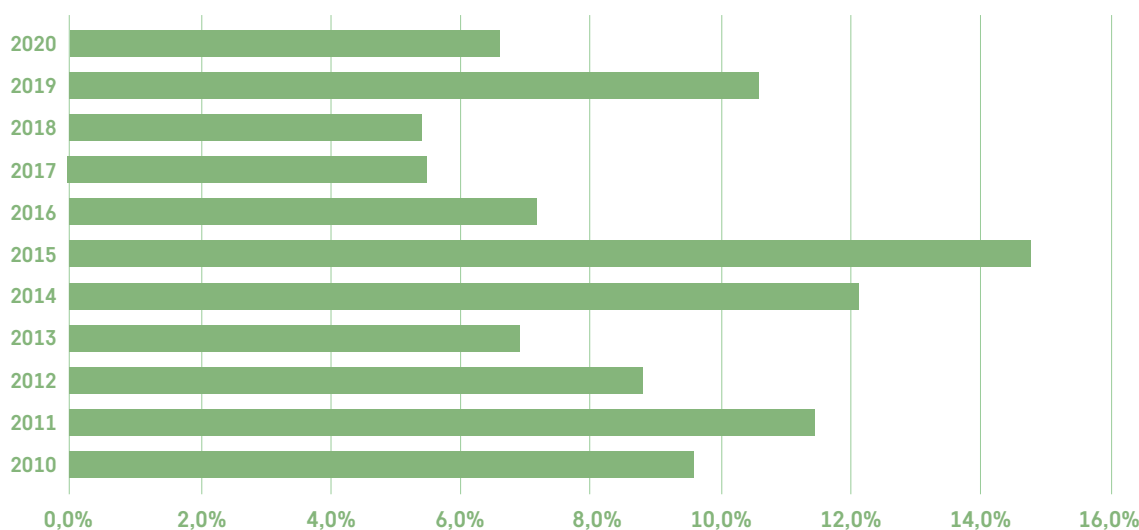
Branschens omsättning och vinstmarginal

Nettoomsättning ifrån verksamheten mnkr

Källa: SCB, 2022

Vinstmarginalen för branschen⁴

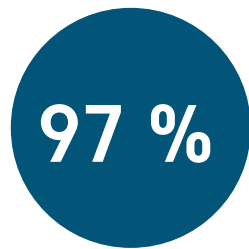

Källa: SCB, 2021

VINSTMARGINALEN FÖR BRANSCHEN gick ned kraftigt under 2020 jämfört med föregående år. Omsättningen har istället ökat mycket, men vinstmarginalen är lägre. Det finns flera förklaringar till detta. Företagen fick under pandemins första år i stor utsträckning undvika profylaktiska (förebyggande) åtgärder, efter påbud från myndigheter. På grund av hög personalfrånvaro tvingades företagen fokusera på akutvård och elektiv (icke-akut/planerad) vård sköts upp. Även förbrukningsmaterial, säkerhetsutrustning såsom munskydd och handsprit, blev mycket dyrare.

DEN HÖGA SJUKFRÅNVARON och ökade sjuklönekostnader har, viss statlig kompensation till trots, också påverkat resultaten negativt. Omsättningens ökning kan förklaras av fler djur och fler ovana djurägare som sökt vård oftare. På många håll tvingades man ta in fler i personalen som fick vara "hållhjäl", dvs hålla i djuret vid undersökningen, i och med att djurägare, som gör det i vanliga fall, inte fick följa med in på grund av pandemin och dess medföljande restriktioner. Detta kan också ha påverkat vinstmarginalen.

Hur bedömer du djursjukvårdsbranschens framtidsutsikter⁶?

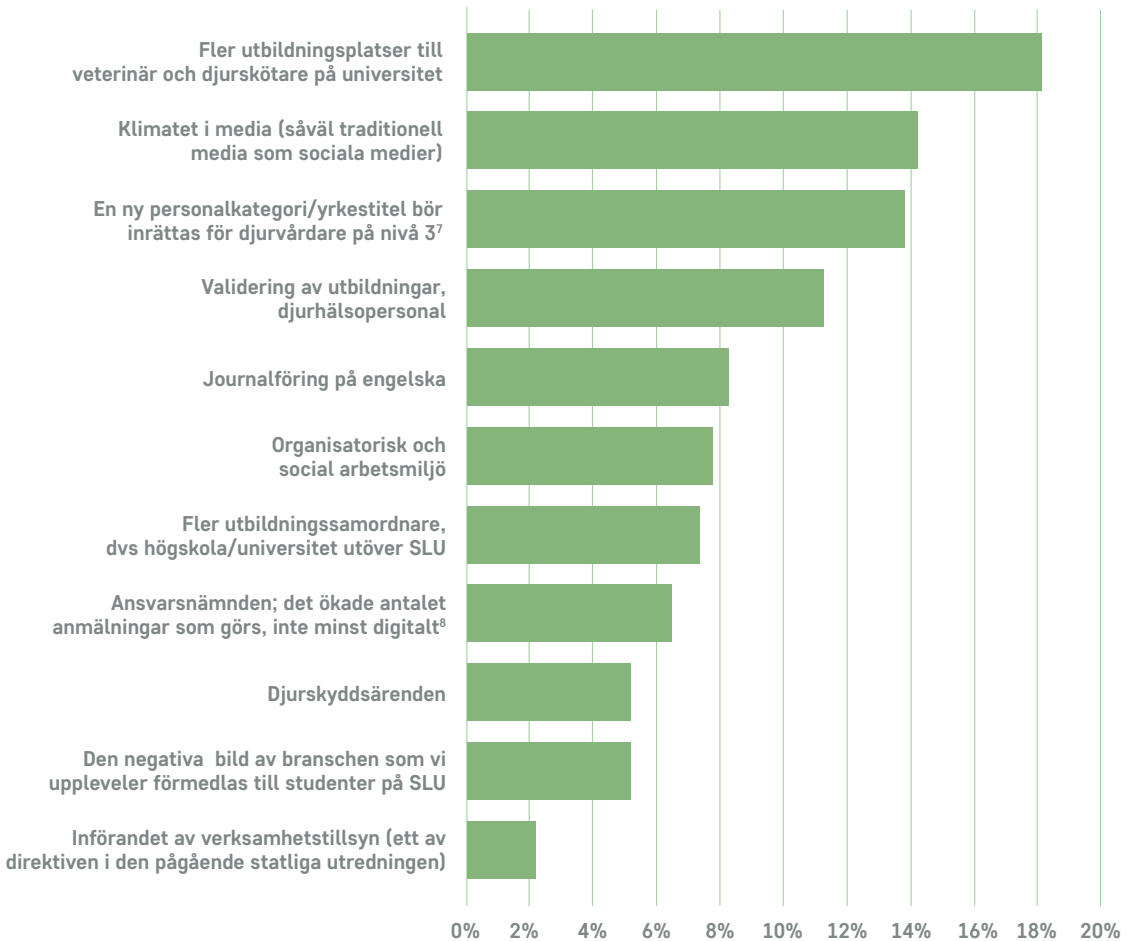
anger att de bedömer branschens framtidsutsikter som positiva eller mycket positiva

FRAMTIDSUTSIKTERNA INOM branschen anges som mycket positiva. Den absolut största delen av de svarande ser framtiden som positiv eller mycket positiv vilket ligger i linje med siffror från tidigare år. Branschens viktigaste frågor de kommande åren är, precis som tidigare år, att

öka antalet utbildningsplatser vid SLU, liksom klimatet i media – såväl traditionell som sociala medier. Nytt för i år är att svarsalternativet om en ny personalkategori för erfarna djurvårdare på nivå 3 hade nästintill lika stor svarsfrekvens som klimatet i media.

Djursjukvårdens viktigaste frågor under de kommande två åren

DET ÄR MYCKET GLÄDJANDE att regeringen under 2021 äntligen fattade beslut om en utvidgning av studieplatserna till både veterinär- och djursjukskötarprogrammen, och möjligen kan det förklara att något färre anser det vara den viktigaste frågan för djursjukvården kommande år. Kompetensbristen är dock fortsatt svår, och för branschen totalt kvarstår den som den viktigaste frågan. Att svarsalternativet om en ny personalkategori/yrkestitel fått så många röster förklaras sannolikt av den alarmerande situationen och oklarheten i hur denna ska hanteras.

DET ÄR I SKRIVANDE STUND mindre än två år kvar av gällande regelverk, och det är angeläget att det fattas ett klokt beslut om framtiden för djurvårdarna om det inte ska bli omöjligt att bedriva verksamhet inom svensk djursjukvård. Ett borttagande av nuvarande regler helt och hållet skulle få allvarliga konsekvenser för hela branschen. Enkätsvaren visar tydligt att man fortsatt upplever medieklimatet som hårt, och det här är något som vi som branschorganisation arbetar vidare med, inte minst inom ramen för det partsgemensamma organet Prevent⁹.

Yrkesstolthet i en pressad bransch

I BÖRJAN AV SOMMAREN skickade Svensk Djursjukvård ut en enkät om arbetsmiljö och hälsa, som ett led i det av medlemsföretagen identifierade fokusområdet ”psykisk hälsa”. Enkäten spreds via Svensk Djursjukvårds medlemsföretag med syftet att nå så många som möjligt i branschen, oavsett yrkeskategori, och resultatet blev drygt 1 100 respondenter.

NÄR SVAREN SAMMANFATTADES stod det tydligt att den situation som råder med brist på legitimerad personal leder till ett högt tempo som i sin tur resulterar i stress och en känsla av otillräcklighet bland respondenterna. Något som stack ut i positiv bemärkelse inom djursjukvården var att en majoritet ser på sitt arbete som meningsfullt samt att möjligheter till utveckling och inflytande på arbetsplatserna är goda.

”

Syftet med enkätundersökningen var att få en mer faktabaserad bild över branschens arbetsmiljö, vilket ger oss en möjlighet att rikta in oss på åtgärder som ger så bra effekt som möjligt. Vi hoppas bland annat att det material som vi tar fram och uppdaterar just nu via Prevent kommer till nytta på företagen samt att fler kommer igång med IA-systemet¹⁰ för djursjukvård från AFA Försäkring”, säger Camilla Backlund, arbetsmiljöexpert på Gröna arbetsgivare.

CAMILLA BACKLUND
Arbetsmiljöexpert
på Gröna arbetsgivare

Balans i arbetslivet – bristen på personal gör sig påmind

VAD GÄLLER KRAV i arbetet och en obalans mellan arbete och fritid sticker djursjukvården ut negativt i jämförelse med svensk arbetsmarknad som helhet, men också vid en jämförelse med offentlig sektor. Det tycks vara svårt för arbetsgivare att ge förutsättningar så att medarbetarna upplever en balans mellan arbete och fritid, och detta kan vara en av flera anledningar till att många väljer bort anställningar som innebär arbete under kvällar och helger.

VAD AVSER KRAVEN I ARBETET så omfattar de frågorna områden som arbetstempo, kvantitativa och känslomässiga krav, och även detta bekräftar bilden av att det råder ett högt tempo på djursjuk-

vårdsföretagen med stress och en känsla av otillräcklighet som följd.

BÅDA DESSA OMRÅDEN skulle kunna bättras ordentligt, eller till och med få sin lösning, om det var lättare att bemanna. Det är oerhört viktigt att det blir lättare att rekrytera till branschen, och vi välkomnar den stundande satsningen på fler utbildningsplatser till både veterinär- och djursjukskötarutbildningarna. En annan del av lösningen skulle kunna vara ytterligare en utbildningsanordnare, utöver SLU.

Arbetstagarna känner stor meningsfullhet

DET FINNS OCKSÅ områden där djursjukvården sticker ut på ett positivt sätt. Medarbetarna i branschen anser att deras arbete har stor meningsfullhet och man är mer tillfreds med sitt arbete än andra på svensk arbetsmarknad. Man uppger sig ha goda möjligheter till inflytande och utvecklingsmöjligheter på arbetsplatsen, och det finns en låg oro för förändrade arbetsförhållanden och arbetslöshet.

Slutsats

SOM BRANSCH- OCH ARBETSGIVARORGANISATION ser Gröna arbetsgivare, utifrån resultatet, en tydlig utmaning kring att kunna skapa en balans mellan arbete och privatliv, men även mellan krav och resurser i arbetet. Det är viktiga faktorer för ett hållbart arbetsliv med medarbetare som mår bra och trivs i branschen.

I UNDERSÖKNINGEN FRAMGICK det även att var femte person som jobbar inom djursjukvården vid minst ett tillfälle de senaste 12 månaderna har utsatts för hot. Därför har Svensk Djursjukvård

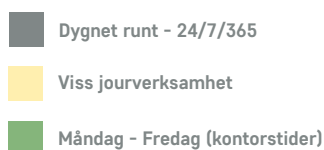
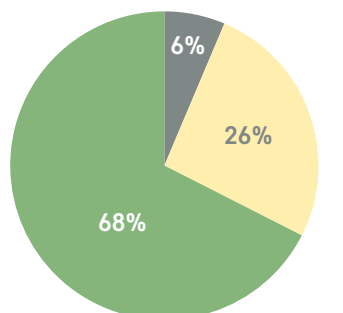
SOM ANSTÄLLD i djursjukvården drivs man av ett stort och genuint djurintresse vilket manifesteras i att man känner stor mening i sitt arbete. Den rekryteringsproblematik som finns inom djursjukvården med minskad konkurrens om tjänsterna har möjligen en positiv effekt och det är att många känner sig trygga i sin anställning. Det är såklart positivt för den psykosociala arbetsmiljön.

påbörjat ett arbete med att ta fram ett material som ska ge stöd kring bemötande av djurägare och att hantera hotfulla situationer.

DET ARBETE SOM görs innebär att vi kommer att göra marknadsföringsinsatser för att lyfta det material som redan finns, och just nu uppdateras, och se till att medlemsföretagen får del av de nya verktyg vi tar fram tillsammans med Prevent. De insatserna plus en förstärkt kompetensförsörjning hoppas Svensk Djursjukvård kunna ge effekter både på kort och lång sikt.

Medlemsföretagen

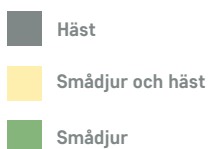
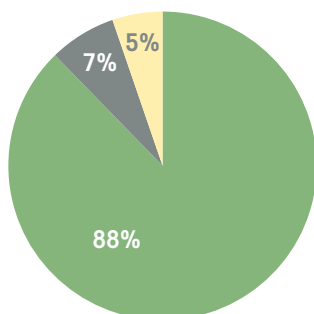
Vilka öppettider har kliniken?

Utvecklingen över tid:

Öppettider	Dygnet runt-öppet 24/7	Viss jourverksamhet	Måndag-fredag
2018	11%	26%	63%
2019	8%	29%	64%
2020	7%	26%	67%
2021	6%	26%	68%

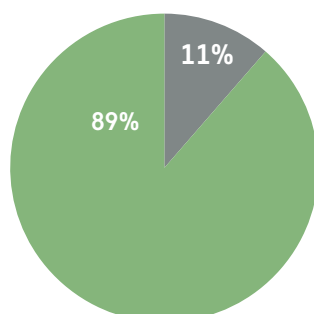
Vilken typ av djur tar mottagningen emot?

VI SER EN FORTSATT minskning av dygnetruntöppna kliniker, den är inte stor, men den är en fortsättning på en negativ trend. Coronapandemin spår på denna utveckling. När sjukfrånvaron är hög är det inte möjligt att bemanna dygnet runt, utan man tvingas dra ner på öppettiderna. Även kompetensbristen spelar in.

RÖRLIGHETEN (BLAND PERSONALEN) i branschen är stor likt tidigare år och vi ser en fortsatt tydlig trend mot att man inte vill arbeta på kliniker och djursjukhus som håller öppet dygnet runt. Antalet kliniker som tar emot både smådjur och häst ser ut att öka i årets rapport, och det tror vi kan bero på att fler häst-kliniker har öppnat upp för smådjur under coronapandemin.

Planerade eller akuta besök

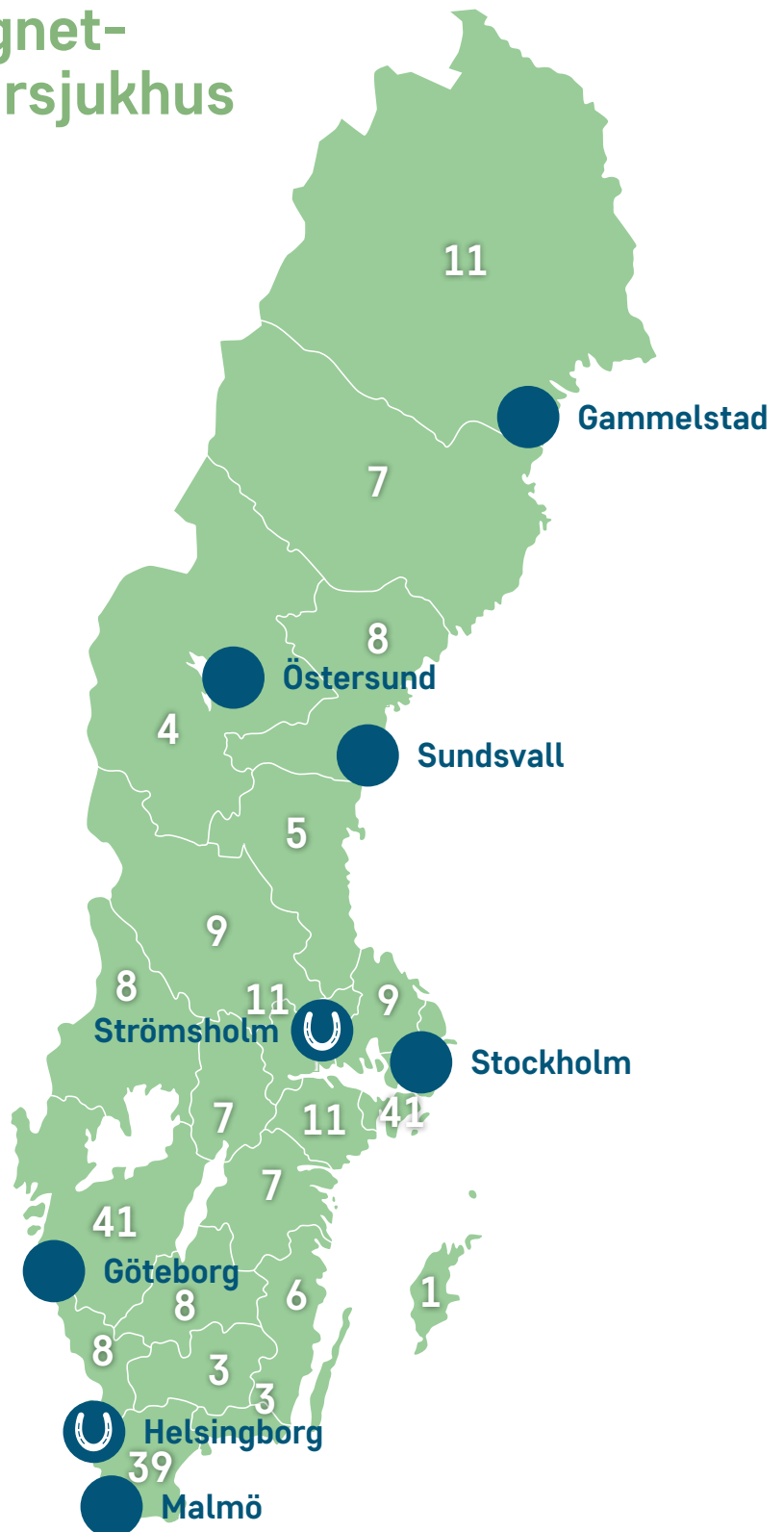

LIKT TIDIGARE ÅR är nästan nio av tio av alla besök planerade eller bokade i förväg. Här hade vi förväntat oss något ökade siffror för akuta besök, i och med att klinikerna under pandemin tvingats ställa om och främst ta emot akuta fall.

BARA SEX PROCENT av de svarande klinikerna har öppet dygnet runt, sju dagar i veckan, alla dagar om året, vilket är en minskning med en procent gentemot föregående år.

Orter med dygnet-runtöppna djursjukhus

 Tar även emot häst

Antal patientbesök 2021¹¹

1 448 456 st

KOMMENTAR: Vi ser en tydlig trend över att både antalet fysiska och digitala besök ökar. Redan under 2020 skedde en stor nyregistrering av sällskapsdjur, en trend som fortsatte under 2021, och det märktes på klinikerna. Ett ökande antal djur kopplat till fler ovana djurägare, som söker djursjukvård oftare, blev högst kännbart under 2021. Antalet besök hos medlemsföretagen ökade med 160 000 från 2020 till 2021.

Genomsnittlig omsättning
per patientbesök 2021

2 850 kr

KOMMENTAR: Den genomsnittliga omsättningen per patientbesök har gått ned med 65 kr från föregående år. Detta kan förklaras med det ökade antalet nya, ovana djurägare, som oftare söker djursjukvård, och oftare för något enklare åkommor som kan behandlas till en lägre kostnad.

Genomsnittlig prishöjning 2021

3,8 %

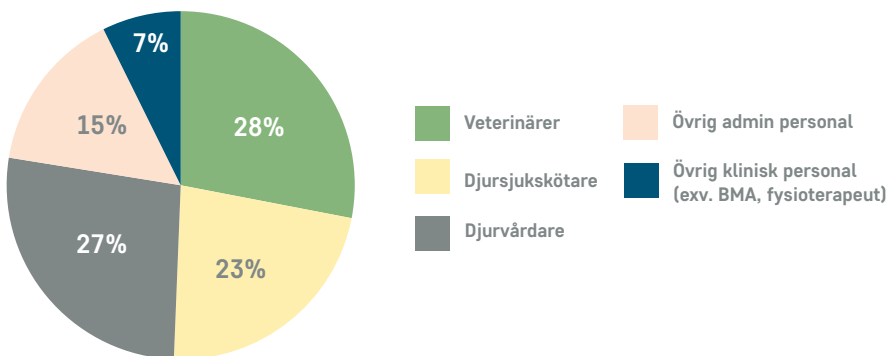
KOMMENTAR: Med tanke på de ökade leverantörs- och transportkostnader pandemin medfört var det väntat att den genomsnittliga prishöjningen skulle vara högre. Priset för förbrukningsmaterial ökade kraftigt till följd av minskad import och lägre produktion, redan under 2020, detta samtidigt som åtgången ökade för att klinikerna skulle kunna upprätthålla nödvändiga smittskyddsbarriärer. Att anskaffa förbrukningsmaterial under pandemin har också krävt mer personella resurser. Trots detta har företagen bara ökat sina priser med 3,8 procent under 2021. Visst material är fortsatt svårt att anskaffa och man tvingas hitta alternativa – ibland dyrare - lösningar, både avseende material och läkemedel.

ANTALET ANSTÄLLDA i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag är ca 4 500 personer. De företag som svarat på medlemsenkäten anger att 51 procent av de anställda har legitimation. Av de yrkesverksamma på medlemsföretagens kliniker är veterinärer vanligast förekommande. 28 procent av de anställda är legitimerade veterinärer. Jämför man tjänstgöringsgrad har, enligt enkäten, veterinärerna en något lägre tjänstgöringsgrad (84 procent)

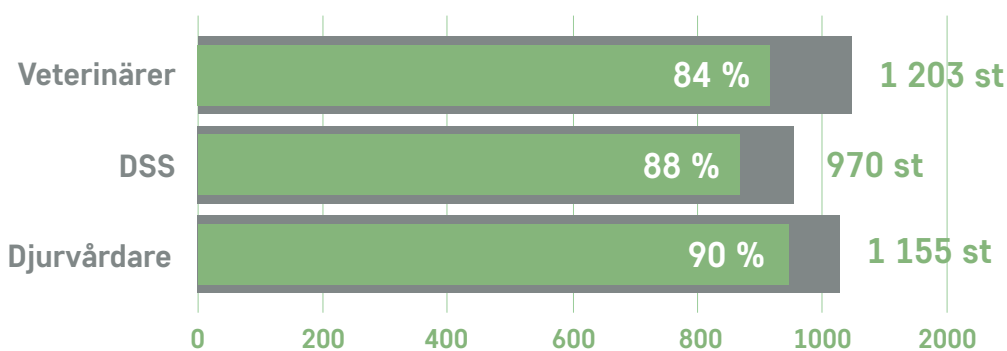
än djursjukskötare (89 procent). Djurvårdare har en tjänstgöringsgrad på ungefär 90 procent.

PÅ GRUND AV BRANSCHENS låga medelålder är det relativt få som går i pension inom de närmaste åren. Enligt enkätsvaren är det 65 veterinärer, 60 djursjukskötare och 21 djurvårdare som går i pension på klinikerna de närmaste fem åren.

Yrkesverksamma på klinikerna

Tjänstgöringsgrad hos anställd personal

58 %

av de som tog ut en veterinärlegitimation 2021 hade utbildning från annat land än Sverige.

2018	2019	2020	2021	
215	238	201	250	Totalt antal utfärdade veterinärlegitimationer
123	142	122	144	Antalet utfärdade veterinärlegitimationer till veterinär med utbildning från annat land än Sverige
57 %	60 %	61 %	58 %	Andelen legitimerade som genomfört utbildning i annat land

Källa: Jordbruksverket januari 2022

KOMMENTAR: Det är glädjande att antalet utfärdade legitimationer ökat kraftigt från det historiskt låga antal som utfärdades 2020, men det är fortsatt oroväckande att det totala antalet är så lågt i jämförelse med rekryteringsbehovet.

40,5 år

är den genomsnittliga åldern på medarbetarna i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag. Detta kan jämföras med 43¹² år som är snittåldern på hela den svenska arbetsmarknaden.

Djurvårdare – en kompetens svensk djursjukvård inte klarar sig utan

SOM DJURVÅRDARE tillhör man inte djurhälso-personalen och omfattas därför av det så kallade behandlingsförbudet. Behandlingsförbudet sätter stora begränsningar för vilka arbetsuppgifter som får utföras. För djurvårdare finns dock undantag, på tre olika nivåer, från behandlingsförbudet. Undantagen från behandlingsförbudet är tidsbegränsade till och med den 31 december 2023¹³.

UNDANTAGEN PÅ nivå 3 kommer då att upphöra helt, förutom för dem som är studenter på en veterinär- eller djursjukskötartutbildning. Det innebär att efter den 31 december 2023 kommer de som idag arbetar på nivå 3 vara tvungna att istället arbeta på nivå 2, trots sin upparbetade kompetens och erfarenhet.

PÅ NIVÅ 2 KOMMER undantaget att få ge intravenösa injektioner att upphöra, vilket innebär att även undantaget att sätta permanentkanyl kommer att försvinna eftersom det är kopplat till undantaget för intravenösa injektioner. Däremot kommer undantaget att få koppla i och ur dropp ur en befintlig permanentkanyl att finnas kvar. Det får man alltså göra även efter den 31 december 2023.

BRISTEN PÅ DJURJUKSKÖTARE har inte blivit mindre under de år undantagen gällt (sedan 2017) utan tvärtom, och branschen är långt ifrån i balans, kompetensförsörjningsmässigt. I och med att även bristen på djursjukskötare fortsätter öka, finns det ett ännu större behov av djurvårdare på nivå 2 och 3. Det är angeläget att det fattas ett klokt beslut om framtiden för djurvårdare på nivå 2 och 3 om det ska vara möjligt att bedriva verksamhet inom svensk djursjukvård. Ett borttagande av nuvarande regler helt och hållet skulle få allvarliga konsekvenser för hela branschen.

Det skulle skapa ett mycket stort rekryteringsbehov av djursjukskötare, som det redan idag är ett stort underskott på. Det skulle försätta en hel bransch i kris.

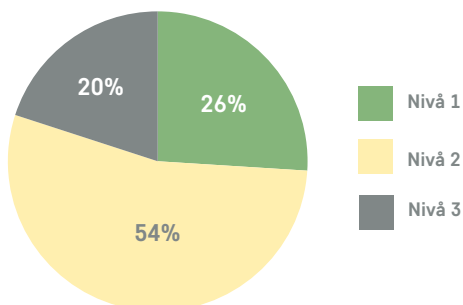
SVENSK DJURJUKVÅRDS bedömning är att en förändring av dagens undantagsregler riskerar att få stora negativa konsekvenser för djursjukvårdsbranschen som helhet och för enskilda företag riskeras i vissa fall t o m överlevnaden. Det finns två typer av kliniker som riskerar att drabbas särskilt hårt: de dygnetruntöppna samt de mindre kliniker som idag helt saknar djursjukskötare anställda.

DET ÄR RENT KRASST så att det inte finns tillräckligt många djursjukskötare som skulle kunna ersätta de djurvårdare som idag arbetar på något av undantagen. Detta har flera orsaker, inte minst har SLU under många år underlåtit att utbilda djursjukskötare i den numerär som efterfrågats av både sökande och arbetsmarknad, det senare helt i strid med deras regleringsbrev. Dessutom ser branschen helt annorlunda ut idag än den gjorde vid nuvarande reglerings ikraftträdande. Utöver detta har de senaste årens pandemi medfört en kraftig ökning av antalet smådjur i landet.

ATT TA BORT UNDANTAGEN år 2023 utan en acceptabel helhetslösning är inte ett alternativ för vare sig djursjukvården, Sveriges djurägare eller djur. Det är heller inte acceptabelt att de medarbetare som under flera år arbetat och utvecklats till djurvårdare med stor kompetens, framöver inte kan arbeta med det som de är utbildade för. Försvinner denna kompetens slår det direkt tillbaka på tillgängligheten på djursjukvård, på arbetsmiljö och djurskyddet.

Medarbetarna

Djurvårdare i medlemsföretagen

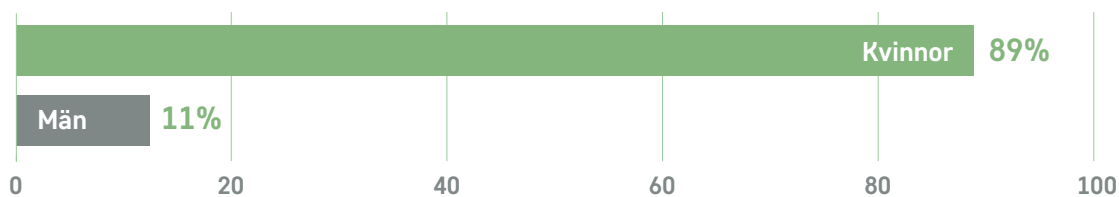

DIAGRAMMET VISAR FÖRDELNINGEN av djurvårdarna på de tre nivåerna i medlemsföretagen. Om behandlingsförbudets undantagsregler togs bort i sin helhet skulle antalet patienter kraftigt tvingas begränsas och många verksamheter kommer inte fungera som de gör idag. Ett svårlöst problem då bristen på legitimerade djursjukskötare och veterinärer är högst reell och i tilltagande. Utöver detta skulle de djurvårdare som lagt tid och kraft (och arbetsgivarna även kostnader) på att utbilda sig till nivå 3 tvingas ta ett steg tillbaka

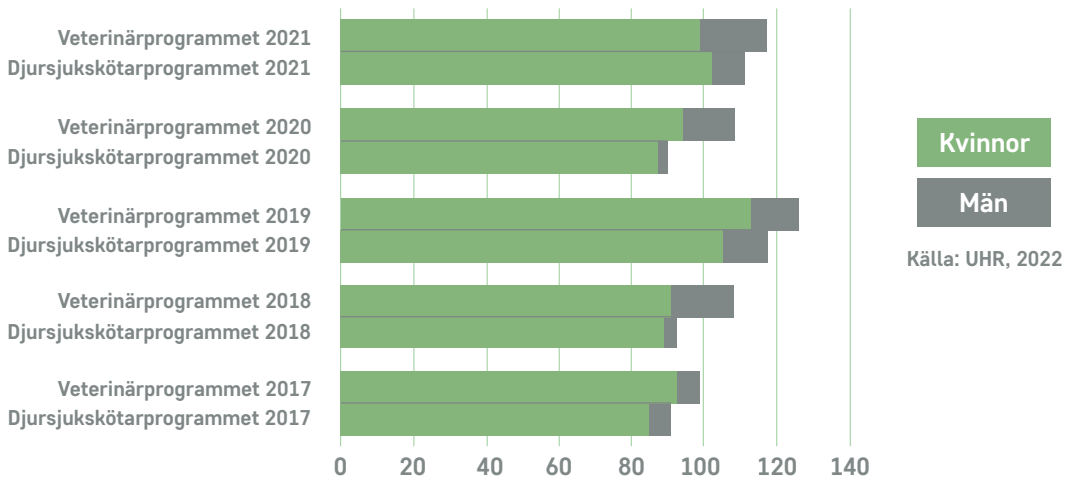
och begränsas i sin yrkesroll. På sikt skulle en sådan situation riskera att djurvårdare måste sägas upp p g a arbetsbrist, då de ej längre får utföra sina idag ordinarie arbetsuppgifter.

I ETT SÅDANT SCENARIO får vi en ännu större påverkan på den totala bemanningen och djurskyddet, i en redan hårt ansatt och underbemannad bransch.

Hur många kvinnor respektive män är anställda på enheten?

Fördelning kvinnor/män antagna på SLU:s program 2017–2021

UNDER 2021 HAR SLU ökat antalet antagna till både veterinär- och djursjukskötarprogrammen vilket delvis förklaras av att det senare utökats med 20 utbildningsplatser. Svensk Djursjukvård anser dock att överintaget fortsatt är för litet, i och med att SLU rapporterar att det genomsnittliga avhoppet årligen är 20 procent. Det har även antagits fler män 2021 än tidigare år, vilket på sikt skulle kunna jämna ut branschens könsfördelning, om än bara marginellt.

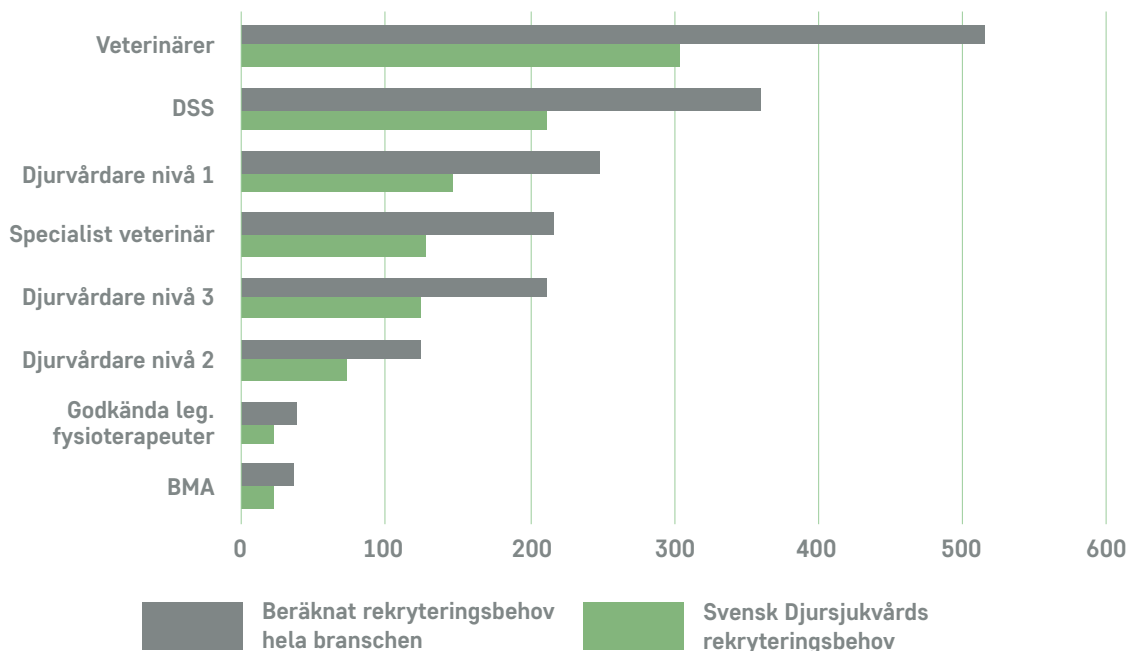
SVENSK DJURSJUKVÅRD välkomnar och uppmunt-
rar SLU att undersöka fler metoder för antagning till framför allt veterinärprogrammet. Slutligen noteras att det, trots ett ökat intag 2021, antogs färre studenter år 2021 än åren 2018-2019 trots branschens ihärdiga uppmaningar om att fler veterinärer och djursjukskötare behövs. SLU och ansvarigt departement har inte hört sammat branschens och marknadens rekryteringsbehov.

Rekryteringsbehovet

VERKSAMMA INOM djursjukvården anser att branschens framtidsutsikter är ljusa, men att kompetensbristen är fortsatt stor. En ökad efterfrågan på avancerad sjukvård och fler smådjur kommer öka behovet ytterligare. Rekryteringsbehovet de

kommande 12 månaderna är enligt våra enkät-svar 433 veterinärer, varav 128 med specialist-kompetens, samt 213 djursjukskötare och 198 djurvårdare på utökad nivå (nivå 2 och 3).

Rekryteringsbehovet de kommande 12 månaderna¹⁴

DEN ÖKADE EFTERFRÅGAN på både legitimerad och övrig personal är en logisk följd av branschens ständiga utveckling och den ökande efterfrågan på högkvalitativ vård. Man kan även notera att behovet av djurvårdare på nivå 2 och 3 ökar kraftigt, och av det drar vi slutsatsen att det skett en behovsväxling i branschen – man har hittat arbetsformer för att arbeta med djurvårdare nivå 2 och 3 som ersätter behovet av legitimerade djursjukskötare.

DEN STORA ÖKNINGEN i det beräknade behovet beror på den kraftigt ökade omsättningen för branschen i rapporterade siffror till SCB. Siffrorna i diagrammet baseras på enkätsvar från Svensk Djursjukvårds medlemsföretag och SCB:s senaste siffror, och är alltså inte statistiskt säkerställda.

Praktikanter

PRAKTIK ÄR EN DEL av utbildningen, såväl inom yrkesutbildning såsom inom högre utbildning. Den är avgörande för att eleven ska bli väl förberedd för sitt yrke. Svensk Djursjukvårds medlemsföretag har under pandemin fortsatt att ta emot praktikanter i den mån det varit möjligt (med avseende på restriktioner). Medlemsföretagen tar ansvar och ser det som en viktig del av utbildningen att eleverna får sin praktik, får möta djurägare och se hur man driver ett företag. För företagen är praktiken en möjlighet att rusta studenten för det

praktiska yrkeslivet samt ett bra sätt att träffa blivande potentiella medarbetare.

EN DEL AV MEDLEMSFÖRETAGEN tar främst emot djursjukskötarstudenter och/eller veterinärer, men vi har också medlemsföretag som prioriterar att ta emot djurvårdare, gärna ifrån en skola i den geografiska närheten. Om en elev bor i närheten kan det vara lättare att rekrytera densamma efter genomförd utbildning.

Försäkringsbolag – diagnoser

Nedan finns de tio vanligaste diagnoser som två av Sveriges största djurförsäkringsföretag¹⁵ betalar ut ersättning för.

1 Kräkning

6 Sår i huden

2 Hälta

7 Öroninflammation

3 Diarré

8 Tandfraktur

4 Kolik

9 Traumatiska skador i huden

5 Klåda

10 Smärtor

KOMMENTAR: Det finns vård som det inte utbetalas ersättning för.

Ordförande
Johan Wiklund
Evidensia Djursjukvård AB

Vice ordförande
Elisabet Ellström
Din veterinär i Helsingborg AB

Marie Jury
Upplands Väsby
Djursjukhus AB

Mia Runnérus
Evidensia Smådjur AB

Karolina Montgomerie
Anicura AB Stockholms
Regiondjursjukhus AB

Karin Löfqvist
AniCura Djursjukhuset
i Hässleholm AB

Flemming Winberg
Evidensia Häst AB

Referenser

- ¹ Siffror från medlemsenkät _____ sid 3
- ² Ibid _____ sid 3
- ³ Avser de privata företagen inom branschen djursjukvård. Siffror och årtal är de senast publicerade _____ sid 11
- ⁴ Årets resultat/nettoomsättning. I årets resultat ingår poster som t ex skatt på årets resultat, bokslutsdispositioner och finansiella plus/minus-poster varpå det är normalt med stora fluktuationer _____ sid 13
- ⁵ Svaren och resultaten som presenteras i den här delen av branschrapporten bygger på, och avser, en egen undersökning bland medlemsföretagen gjord i december 2021, om inte annat anges _____ sid 14
- ⁶ Andelen som svarat 5 eller högre (1-10) på frågan huruvida framtidsutsikterna är goda _____ sid 14
- ⁷ En ny personalkategori/yrkestitel bör inrättas. Denna skulle innefatta de djurvårdare som är utbildade på nivå 3, och säkerställa att deras kvalifikationer och arbetsuppgifter kvarstår, även efter den 31 december 2023 _____ sid 15
- ⁸ Ansvarsnämnden - det ökade antal anmälningar som blivit följden av att anmälan nu kan göras digitalt, samt att gallringen bland inkomna anmälningar hos nämnden upplevs som svag _____ sid 15
- ⁹ Prevent ägs av arbetsmarknadens parter och tillsammans tar de fram material, stöd och verktyg inom arbetsmiljöområdet _____ sid 15
- ¹⁰ IA är en förkortning för Informationssystem om Arbetsmiljö. IA-systemet är främst utvecklat för att hantera avvikelser inom arbetsmiljö men kan även användas inom områdena kvalitet, miljö, egendom, säkerhet samt för att fånga upp förbättringsförslag _____ sid 16
- ¹¹ Avser Svensk Djursjukvårds medlemsföretag _____ sid 20
- ¹² SCB, 2022 _____ sid 22
- ¹³ Jordbruksverket, 2018 _____ sid 23
- ¹⁴ I diagrammet har vi även uppskattat branschens totala behov, baserat på den totala omsättningen för företagen som besvarat enkäten jämfört med branschens totala omsättning enligt SCB _____ sid 26
- ¹⁵ Agria och Sveland (If och Folksam svarade inte på frågan) _____ sid 27

Källförteckning

SCB (2022): Statistikdatabasen:

<http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

[START__NV__NV0109/?rxid=6a5d69cb-3abd-4d95-8f27-27568a0b33c1](http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__NV__NV0109/?rxid=6a5d69cb-3abd-4d95-8f27-27568a0b33c1)

- 2022-03-07

UHR (2022), Universitets och högskolerådets antagningsstatistik:

<https://statistik.uhr.se/>

- 2022-03-07

Jordbruksverket (2022):

<https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/>

[att-arbeta-inom-djurens-halso--och-sjukvard/djurvardare](https://jordbruksverket.se/djur/personal-inom-djurens-halso--och-sjukvard/djurvardare)

- 2022-02-07

ARBETSGIVARE

www.grona.org